

Huvudman

VAGGERYDS KOMMUN
info@vaggeryd.se

Beslut

Datum 2025-12-18
Dnr SI 2024:8350
Sida 1 (7)

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Fenix Gymnasium 1 i Vaggeryds kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 30 maj 2025

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2025 genomfört en tillsyn av Fenix gymnasium 1 i Vaggeryds kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande arbetsplatsförlagt lärande, extra anpassningar, anmälan av kränkande behandling, studiehandledning på modersmålet, utbildning på introduktionsprogram, anmälan och starta utredning av särskilt stöd, skolans förebyggande arbete för att främja studiero, information om rätten till modersmålsundervisning och särskilt beaktande av nationella prov.

Skolinspektionen har den 30 maj 2025 beslutat att förelägga Vaggeryds kommun att senast den 21 november 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande arbetsplatsförlagt lärande, extra anpassningar och anmälan av kränkande behandling. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Vaggeryds kommun en anmärkning rörande studiehandledning på modersmålet.

Vaggeryds kommun har den 21 november 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen. Skolinspektionen har därefter genomfört digitala intervjuer med representanter för elevhälsan, lärare och rektorn den 9 december 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat lista på elevers platser för arbetsplatsförlagt lärande, lista över elever i behov av studiehandledning på modersmålet, sammanställning av elevers behov av extra anpassningar och ett antal kränkingsanmälningar. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Vaggeryds kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Arbetsplatsförlagt lärande

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 30 maj 2025 att det fanns brister gällande arbetet med arbetsplatsförlagt lärande (apl). Utredningen visade att det fanns elever som inte hade apl-plats och istället fick göra uppgifter på skolan. Denna skolförlagda undervisning räknades som apl trots att någon undantagssituation enligt 4 kap. 13 § gymnasieförordningen inte förelåg. Vidare fanns det brister gällande beslut om fördelning av kurser till apl på bygg- och anläggningsprogrammet, el- och energiprogrammet, försäljning- och serviceprogrammet samt det industritekniska programmet. Skolinspektionen förelade huvudmannen att se till att upphöra att byta ut arbetsplatsförlagt lärande mot motsvarande utbildning förlagd till skolan i andra fall än de som framgår av 4 kap. 13 § gymnasieförordningen samt att se till rektorn fattar beslut om vilka hela eller delar av kurser i utbildningen som ska förläggas till arbetsplatser.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår i huvudsak följande: Skolan har sedan Skolinspektionens besök arbetat aktivt med att ge alla elever som går på nationellt program en apl-plats. Samtliga elever som går på nationellt program har nu en apl-plats. Vidare har rektorn fattat beslut om vilka kurser eller delar av kurser som ska förläggas till apl. Huvudmannen har skickat in skolans lista på elevernas apl-platser under innevarande läsår och en sammanställning där det framgår vilka hela eller delar av kurser i utbildningen som förläggs till arbetsplatser. Av dokumentet framgår också vilka kursmoment som förlagts till apl.

Övrig utredning

Av intervju med rektorn framgår att alla elever utom en på nationellt program har apl-plats och denna elev kommer inom kort att få en ny apl-plats. Det har därför inte varit aktuellt att byta ut apl mot skolförlagd apl.

Rättslig reglering

Av 16 kap. 16 § skollagen framgår att ett yrkesprogram ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande.

Av 4 kap. 12 § gymnasieförordningen framgår att arbetsplatsförlagt lärande ska förekomma på alla yrkesprogram i gymnasieskolan i minst 15 veckor.

En elev som går gymnasial lärlingsutbildning ska i stället genomföra mer än hälften av denna utbildning som arbetsplatsförlagt lärande. Huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för det arbetsplatsförlagda lärandet och att detta uppfyller de krav som finns för utbildningen. Rektorn beslutar om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras.¹

Av 4 kap. 13 § gymnasieförordningen framgår att om arbetsplatsförlagt lärande inte kan erbjudas på ett yrkesprogram i gymnasieskolan, får utbildningen anordnas bara om 1. planerade platser för arbetsplatsförlagt lärande inte kan tillhandahållas på grund av omständigheter som huvudmannen inte kunnat råda över, eller 2. utbildningen av säkerhetsskäl inte kan förläggas till en arbetsplats utanför skolan. Det arbetsplatsförlagda lärandet ska i de fall som avses i första stycket bytas ut mot motsvarande utbildning förlagd till skolan. Innan huvudmannen för en gymnasieskola beslutar om detta ska huvudmannen samråda med det lokala programrådet. Om utbildning har skolförlagts på grund av det som sägs i första stycket 1, ska huvudmannen vidta de åtgärder som behövs för att utbildningen så snart som möjligt ska förläggas till en arbetsplats.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Skolinspektionen bedömer därför att föreläggandet följts i denna del och att bristerna inom området är avhjälp.

Extra anpassning

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 30 maj 2025 att det fanns brister gällande arbetet med extra anpassningar på Fenix gymnasium 1. Utredningen visade att det fanns elever som var i behov av extra anpassningar som inte fick sådant stöd. Skolinspektionen förelade huvudmannen att se till att de elever som av lärare identifierats vara i behov av extra anpassningar ges sådant stöd inom ramen för den ordinarie undervisningen. Av beslutet framgick också att huvudmannen skulle inkomma med rektorns dokumentation över vilka elever som under perioden den 2 juni till den 11 november 2025 hade bedömts vara i behov

¹ Bestämmelsen har ny lydelse från den 1 januari 2024 genom förordning 2023:654. Förordningen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025.

av extra anpassningar, vilka deras behov av extra anpassningar var samt vilka anpassningar de hade fått.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår i huvudsak följande: Rektorn har vid terminsstart poängterat vikten av att alla elever får det stöd de har rätt till. Elevhälsan träffar teamen på skolan minst två gånger per termin för att diskutera elevers behov av extra anpassningar. Huvudmannen har skickat in rektors sammanställning av elevers behov av extra anpassningar under perioden den 2 juni till den 11 november 2025. Av dokumentet framgår de elever som har behov av extra anpassningar, vilka extra anpassningar de behöver samt vilka anpassningar de har fått.

Övrig utredning

Av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektor framgår att samtliga elever i behov av extra anpassningar ges sådant stöd. Vidare framgår det av samtliga intervjuer att undervisande lärare fyller i och uppdaterar sammanställningen av elevers behov av extra anpassningar, samt tar del av vilka anpassningar eleverna har och ger eleverna de anpassningar de behöver. Även representanter för elevhälsan tar del av sammanställningen. Vidare framgår att rektorn tar del av lärarnas uppdateringar av extra anpassningar en gång i månaden.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Skolinspektionen bedömer därför att föreläggandet följts i denna del och att bristen inom området är avhjälp.

Anmälan av kränkande behandling

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 30 maj 2025 att det på skolenheten fanns brister i arbetet med att anmäla kränkande behandling.

Skolinspektionen förelade huvudmannen att se till att all personal som får kännedom om att en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler det till rektorn. Av beslutat framgick också att huvudmannen skulle inkomma med samtliga anmälningar om kränkande behandling som rektorn tagit emot under perioden den 2 juni till den 11 november 2025.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår i huvudsak följande: Rektorn har informerat om anmälan av kränkande behandling vid terminsstart och löpande på arbetsplatsträffar under terminen. Skolan kan under höstterminen se en markant ökning av antalet kränkingsanmälningar och det förs en diskussion om vad som anmäls. Huvudmannen har skickat in 22 anmälningar av kränkande behandling som rektorn tagit emot under perioden den 2 juni till den 11 november 2025.

Övrig utredning

Av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framgår att när personal får kännedom om att en elev blivit utsatt för kränkande behandling anmäls det till rektorn. Vidare framgår det av samtliga intervjuer att både verbala och fysiska kränkningar anmäls. Även händelser som sker digitalt anmäls till rektorn.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Skolinspektionen bedömer därför att föreläggandet följts i denna del och att bristen inom området är avhjälp.

Studiehandledning på modersmålet

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen tilldelade i beslutet den 30 maj 2025 Vaggeryds kommun en anmärkning avseende arbetet med att ge studiehandledning på modersmålet till de elever som behöver det. Utredningen visade att det fanns en elev som hade behov av studiehandledning i swahili som inte fick det behovet tillgodosett. Vaggeryds kommun skulle därför vidta de åtgärder som huvudmannen bedömde nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist och redovisa åtgärden för Skolinspektionen.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår i huvudsak följande: Förvaltningen har en ny organisation och nya ansvariga för studiehandledning på modersmålet för elever i kommunen. De ansvariga har arbetat fram nya rutiner och dokument för studiehandledning på modersmålet. Samtliga elever som har ett behov av studiehandledning får det, gäller även elev i swahili som inte hade det vid Skolinspektionens besök. Huvudmannen har skickat in en sammanställning där det framgår vilka elever som är i behov av och får studiehandledning på modersmålet.

Övrig utredning

Av intervjuer med representanter för elevhälsan och rektorn framgår att samtliga elever i behov av studiehandledning på modersmålet får det. Vidare uppger rektorn att eleven som är i behov av studiehandledning på swahili också numera får det.

Rättslig reglering

Enligt 9 kap. 9 § gymnasieförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. En elev som ska erbjudas modersmålsundervisning och som före sin ankomst till Sverige har undervisats på ett annat språk än modersmålet får ges studiehandledning på det språket i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl. Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenhet som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område.

Skolinspektionen bedömer därför att huvudmannen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av anmärkningen och att bristen är avhjälp.

X Jenny Fahlman

Beslutsfattare
Signerat av: Jenny Fahlman

X Ingrid Jacobsson

Föredragande
Signerat av: Ingrid Jacobsson

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Sarah Bjertner Olsson medverkat.